Marți, 5 iulie 2022

RECOMANDĂRI

PARLAMENTUL EUROPEAN

P9_TA(2022)0275

Negocierile privind un acord de cooperare între UE și Interpol

Recomandarea Parlamentului European din 5 iulie 2022 adresată Consiliului și Comisiei privind negocierile în vederea încheierii unui acord de cooperare între Uniunea Europeană și Organizația Internațională de Poliție Criminală (OIPC-INTERPOL) (2022/2025(INI))

(2023/C 47/23)

Parlamentul European,

— având în vedere articolul 218 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),

— având în vedere TFUE, în special articolul 16, articolul 82 alineatul (1) și articolul 87 alineatul (2),

— având în vedere Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta"), în special articolele 7, 8, 47 și 52,

— având în vedere Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) ([1]),

— având în vedere Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului ([2]) (Directiva privind protecția datelor în materie de asigurare a respectării legii),

— având în vedere Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele Uniunii și privind libera circulație a acestor date ([3]) (RPDUE), în special articolul 42 alineatul (1),

— având în vedere Regulamentul (UE) 2016/794 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și de înlocuire și de abrogare a Deciziilor 2009/371/JAI, 2009/934/JAI, 2009/935/JAI, 2009/936/JAI și 2009/968/JAI ale Consiliului ([4]),

— având în vedere Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624 ([5]),

— având în vedere Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) ([6]),

([1]) JO L 119, 4.5.2016, p. 1.
([2]) JO L 119, 4.5.2016, p. 89.
([3]) JO L 295, 21.11.2018, p. 39.
([4]) JO L 135, 24.5.2016, p. 53.
([5]) JO L 295, 14.11.2019, p. 1.
([6]) JO L 283, 31.10.2017, p. 1.

— având în vedere Regulamentul (UE) 2018/1727 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust) ([7]),

— având în vedere Avizul nr. 8/2021 din 25 mai 2021 al Autorității Europene pentru Protecția Datelor referitor la recomandarea privind o decizie a Consiliului de autorizare a deschiderii negocierilor în vederea încheierii unui acord de cooperare între UE și Interpol,

— având în vedere studiul din februarie 2022 al Departamentului său tematic pentru drepturile cetățenilor și afaceri constituționale intitulat „Ensuring the rights of EU citizens against politically motivated Red Notices" (Garantarea drepturilor cetățenilor UE împotriva notificărilor roșii motivate politic),

— având în vedere normele Interpol privind prelucrarea datelor,

— având în vedere Rezoluția 2161 (2017) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei referitoare la recurgerea abuzivă la sistemul Interpol: necesitatea unor garanții juridice mai stricte și Rezoluția 2315 (2019) referitoare la reforma Interpol și procedurile de extrădare: consolidarea încrederii prin combaterea abuzurilor;

— având în vedere Regulamentul (UE) 2019/817 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2019 privind instituirea unui cadru pentru interoperabilitatea dintre sistemele de informații ale UE în domeniul frontierelor și al vizelor și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 767/2008, (UE) 2016/399, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240, (UE) 2018/1726 și (UE) 2018/1861 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Deciziilor 2004/512/CE și 2008/633/JAI ale Consiliului ([8]),

— având în vedere Regulamentul (UE) 2019/818 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2019 privind instituirea unui cadru pentru interoperabilitatea dintre sistemele de informații ale UE în domeniul cooperării polițienești și judiciare, al azilului și al migrației și de modificare a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1862 și (UE) 2019/816 ([9]),

— având în vedere articolul 114 alineatul (4) și articolul 54 din Regulamentul său de procedură,

— având în vedere avizul Comisiei pentru afaceri externe,

— având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne (A9-0200/2022),

A. întrucât, în prezent, terorismul, formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată sunt fenomene dinamice, complexe, inovatoare, globalizate, mobile și adesea transnaționale, necesitând un răspuns solid și o cooperare mai eficace și coordonată a UE cu autoritățile și organismele internaționale de aplicare a legii, cum ar fi Organizația Internațională de Poliție Criminală (Interpol); întrucât Strategia UE privind o uniune a securității publicată de Comisie în 2020 invită statele membre să intensifice cooperarea multilaterală și coordonarea dintre UE și Interpol, aceasta fiind esențială pentru întărirea cooperării și a schimbului de informații; întrucât Rezoluția Parlamentului European din 17 decembrie 2020 referitoare la Strategia UE privind uniunea securității ([10]) subliniază necesitatea unei cooperări mai strânse între statele membre și a unei mai bune coordonări la nivelul UE între toți actorii;

B. întrucât cooperarea internațională eficace, cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale, este o componentă importantă a cooperării eficace în materie de aplicare a legii și a cooperării judiciare, în special în ceea ce privește tipurile de infracțiuni care implică prelucrarea și schimbul de date cu caracter personal; întrucât legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal este reglementată de acquis-ul Uniunii în materie de protecție a datelor și întrucât acesta se aplică și acordurilor bilaterale cu partenerii-cheie care joacă un rol important în obținerea de informații și de potențiale probe din afara UE;

C. întrucât Interpol este cea mai mare organizație internațională de poliție judiciară din lume și are un rol important de jucat în întreaga lume; întrucât Interpol se bazează pe cooperarea interguvernamentală; întrucât, în decembrie 2021, Consiliul a adoptat un mandat de negociere pentru Comisie în vederea începerii negocierilor, preconizându-se încheierea, până la sfârșitul anului 2022, a unui acord internațional în numele UE care vizează consolidarea cooperării cu Interpol, inclusiv accesul la bazele de date ale Interpol și consolidarea cooperării operaționale; întrucât este extrem de

([7]) JO L 295, 21.11.2018, p. 138.
([8]) JO L 135, 22.5.2019, p. 27.
([9]) JO L 135, 22.5.2019, p. 85.
([10]) JO C 445, 29.10.2021, p. 140.

important să se asigure că acordul final instituie măsuri solide pentru a garanta respectarea principiilor referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal, astfel cum sunt prevăzute în acquis-ul Uniunii în materie de protecție a datelor, precum și corectitudinea datelor cu caracter personal primite prin această cooperare, și să se asigure că toate viitoarele cooperări și schimburi de date cu caracter personal respectă drepturile fundamentale, inclusiv dreptul la protecția datelor și dreptul la viață privată;

D. întrucât între UE și Interpol există deja o cooperare de lungă durată într-o serie de domenii legate de asigurarea respectării legii, prin punerea în aplicare operațională a ciclului de politici ale UE – EMPACT (Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale) și prin sprijinirea activităților statelor membre în cooperare cu agențiile UE, cum ar fi Agenția UE pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol), Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex), Agenția UE pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii, Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT), Agenția UE pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA), pe baza acordurilor sau a acordurilor de lucru; întrucât la 5 noiembrie 2001 Europol și Interpol au semnat un acord operațional, urmat de un memorandum de înțelegere care permite transferul de date cu caracter personal prin intermediul ofițerilor lor de legătură; întrucât la 27 mai 2009 Frontex a semnat un acord de lucru cu Interpolul care stabilește un cadru de cooperare cu scopul de a facilita prevenirea, depistarea și combaterea criminalității transfrontaliere și a îmbunătăți securitatea frontierelor pentru a combate imigrația ilegală, introducerea ilegală de persoane și traficul de ființe umane;

E. întrucât, în calitate de țări membre ale Interpol, statele membre ale UE pot accesa direct cele 19 baze de date ale sale, care conțin informații potențial valoroase despre persoane fizice, bunuri furate, arme și amenințări; întrucât aceste baze de date conțin milioane de înregistrări cu informații care ar putea contribui direct la combaterea formelor grave de criminalitate, a criminalității organizate și a terorismului; întrucât Frontex, Eurojust și EPPO nu au în prezent acces la aceste baze de date, conform mandatelor lor, fie direct, fie pe baza unui rezultat pozitiv/negativ, din cauza lipsei unui acord cu Interpol, necesar în acest scop în temeiul normelor Interpol privind prelucrarea datelor;

F. întrucât cooperarea actuală dintre UE și Interpol este deja apropiată în domeniul combaterii terorismului; întrucât această cooperare ar trebui intensificată și extinsă la noi domenii; întrucât procedurile ar trebui îmbunătățite, accelerate și raționalizate pentru a răspunde unei serii de nevoi operaționale indispensabile în scopul de a facilita accesul rapid la informațiile privind formele grave de criminalitate, criminalitatea organizată și terorismul și de a pune în aplicare actele juridice existente ale Uniunii;

G. întrucât UE este cel mai mare donator de fonduri către Interpol, care sunt alocate în principal schimbului de informații în domeniul aplicării legii, dar și cooperării în materie de gestionare a frontierelor și activităților de întărire a capacităților, precum și proiectelor și programelor care vizează o serie de activități teroriste și forme grave de criminalitate; întrucât acest lucru atribuie UE un rol important în ceea ce privește îmbunătățirea funcționării Interpol și, în special, a transparenței și responsabilizării acestuia;

H. întrucât noul acord ar trebui să stabilească un cadru modern și coerent pentru cooperarea organismelor și agențiilor UE cu Interpol, pe baza modalităților de cooperare deja existente; întrucât acordul ar trebui să respecte cerințele generale ale Cartei, acquis-ul aplicabil al Uniunii în materie de protecție a datelor, și anume RPDUE și Directiva privind protecția datelor în materie de asigurare a respectării legii, cerințele și garanțiile specifice privind protecția datelor prevăzute în actele de bază prin care au fost înființate organismele, agențiile și sistemele informatice ale UE, precum și jurisprudența aplicabilă a Curții de Justiție a UE (CJUE) și standardele în materie de drepturi fundamentale;

I. întrucât acordul ar trebui să răspundă nevoilor operaționale, ținând seama de cele mai recente evoluții în combaterea terorismului și a criminalității transfrontaliere, a formelor grave de criminalitate și a criminalității organizate; întrucât acordul oferă temeiul juridic pentru schimbul de informații operaționale, inclusiv date cu caracter personal, și pentru accesul organelor și agențiilor Uniunii la bazele de date aplicabile ale Interpol, în conformitate cu mandatele acestora, cu condiția ca acordul să fie obligatoriu din punct de vedere juridic și opozabil tuturor părților și să includă toate garanțiile necesare în materie de protecție a datelor;

J. întrucât nu a fost efectuată nicio evaluare a impactului recomandării Comisiei asupra drepturilor fundamentale;

K. întrucât adoptarea cadrului juridic al Uniunii pentru interoperabilitatea dintre sistemele de informații ale UE în domeniul justiției și afacerilor interne în mai 2019 a determinat inițierea unor discuții preliminare între UE și Interpol privind necesitatea de a încheia un acord de cooperare; întrucât în UE există în prezent o infrastructură de date avansată și partajată pentru cooperarea polițienească și judiciară, azil și migrație, precum și pentru frontiere și vize; întrucât această infrastructură și sistemele IT și bazele de date ale UE care o alcătuiesc permit un schimb de informații limitat și extrem de reglementat cu țări terțe sau cu organizații internaționale;

L. întrucât noul acord ar trebui să reglementeze cooperarea dintre Interpol și Europol, EPPO, Eurojust și Frontex și să asigure acces direct acestor organisme, agenții și statelor membre în scopuri legate strict de îndeplinirea sarcinilor lor, așa cum se prevede în actele de bază prin care au fost înființate acestea, la două dintre bazele de date ale Interpol – baza de date privind documentele de călătorie furate și pierdute (SLTD) și baza de date privind documentele de călătorie asociate unor notificări (TDAWN) – prin intermediul portalului european de căutare (ESP), în concordanță cu cerințele UE în materie de protecție a datelor și cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale;

M. întrucât, în conformitate cu constituția sa, Interpol este obligat să nu acorde asistență sau ajutor membrilor care încalcă dreptul internațional al drepturilor omului;

N. întrucât organizațiile guvernamentale, organizațiile internaționale și organizațiile neguvernamentale continuă să raporteze abuzuri omise de unele state membre în sistemul de notificare și de distribuire al Interpol pentru a-i persecuta pe opozanții politici, pe apărătorii drepturilor omului de la nivel național, pe avocați, pe activiștii societății civile și pe jurnaliști, încălcând standardele internaționale privind drepturile omului și chiar normele Interpol; întrucât, potrivit relatărilor Comisiei și ale organizațiilor societății civile, Interpol și-a reformat și întărit în mod semnificativ procesele de examinare a notificărilor roșii, precum și sistemele de sprijin pentru birourile centrale naționale din țările membre, a reformat structura și funcționarea Comisiei pentru monitorizarea dosarelor, care își pune în aplicare mecanismul de tratare a plângerilor, a numit un responsabil cu protecția datelor și a pus în aplicare un program de învățare și de schimb de cunoștințe; întrucât, în pofida acestor reforme, există în continuare preocupări serioase privind posibilele cazuri de utilizare abuzivă a sistemului Interpol care au un impact asupra drepturilor fundamentale, dat fiind că relatările recente continuă să insiste că este nevoie de mai multe garanții juridice, de o transparență mai mare și de o mai bună punere în aplicare a reformelor; întrucât mecanismele de actualizare a informațiilor privind notificările roșii și distribuirile întâmpină provocări semnificative, deoarece acestea rămân uneori active în bazele de date naționale, deși au fost actualizate și eliminate de Secretariatul General al Interpol; întrucât din sursele scrise și din întrevederile cu organizații guvernamentale și neguvernamentale reiese că procesul de verificare al Interpol rămâne inconsecvent;

O. întrucât articolul 3 din Constituția Interpol interzice orice intervenție sau activitate cu caracter politic, militar, religios sau rasial; întrucât în ultimii ani s-au observat în continuare abuzuri în cazuri cu vizibilitate din mai multe țări membre ale Interpol; întrucât extrădările motivate politic sunt adesea declanșate de emiterea abuzivă a unei „notificări roșii” sau a unei „notificări de difuzare privind o persoană căutată” prin intermediul Interpol; întrucât Interpol pune la dispoziție puține informații despre modul în care examinează notificările roșii, capacitatea sa administrativă de a face acest lucru, precum și rezultatele acestor examinări, ceea ce duce la o lipsă de transparență în ceea ce privește măsurile luate de Interpol pentru a combate în mod eficace notificările roșii motivate politic; întrucât statele membre și alte organizații internaționale au un acces limitat la informațiile despre gestionarea globală a notificărilor roșii și a notificărilor de difuzare; întrucât nu sunt disponibile informații despre țările care solicită astfel de notificări, despre numărul de cereri acceptate și refuzate, despre motivele de refuz, despre rezultatele mai bune sau mai slabe ale țărilor în ceea ce privește acceptarea sau refuzul cererilor lor și despre evoluția acestor practici în timp; întrucât acest lucru face imposibilă evaluarea calității procesului de verificare al Secretariatului General al Interpol, a activității birourilor centrale naționale sau a calității cererilor prezentate de țări;

P. întrucât, în Rezoluția sa din 16 septembrie 2021 referitoare la cazul apărătorului drepturilor omului Ahmed Mansoor din Emiratele Arabe Unite ([11]), Parlamentul și-a exprimat profunda preocupare cu privire la candidatura și numirea în funcția de președinte al Interpol a inspectorului general al Ministerului de Interne al Emiratelor Arabe Unite, general-maiorul Ahmed Nasser Al Raisi, și a solicitat membrilor Adunării Generale a Interpol, în special statelor membre ale UE, să examineze în mod corespunzător acuzațiile de încălcare a drepturilor omului aduse împotriva sa; întrucât, la 11 mai 2022, în Franța s-a declanșat o anchetă privind acuzațiile de tortură la adresa președintelui Interpol;

([11]) JO C 117, 11.3.2022, p. 109.

Q. întrucât cooperarea dintre Uniunea Europeană și Interpol se bazează pe încrederea în sistemul și în procesele interne ale Interpol; întrucât încrederea în sistemul Interpol de notificări roșii și de notificări de difuzare se bazează pe prevenirea și abordarea rapidă a utilizării abuzive a notificărilor Interpol de către țări care doresc să folosească sistemele Interpol în scopuri politice și represive; întrucât Interpol trebuie să se asigure că datele cu caracter personal prelucrate pe plan intern prin intermediul sistemelor sale respectă drepturile omului și statul de drept;

R. întrucât numeroase țări autoritare rămân în continuare state membre ale Interpol; întrucât, în ultimii ani, regimurile autoritare au reușit să abuzeze politic de sistemul de notificări roșii și de difuzări, persecutând persoane și în afara jurisdicțiilor lor și supunându-le unor restricții reale, practice și invazive ale vieții și drepturilor lor fundamentale;

S. întrucât invadarea Ucrainei de către Rusia constituie o amenințare directă la adresa cooperării internaționale în materie de aplicare a legii, iar menținerea accesului acestei țări la bazele de date ale Interpol reprezintă o amenințare la adresa integrității cooperării UE cu Interpol; întrucât Rusia este responsabilă de un număr foarte mare de notificări roșii și de difuzări la nivel mondial și este responsabilă de majoritatea notificărilor roșii cu caracter politic, inclusiv împotriva unor cetățeni ai UE – cum ar fi judecătorii, procurorii și anchetatorii lituanieni care investighează evenimentele de la Vilnius din 13 ianuarie 1991; întrucât, pe lângă Rusia, alte țări au utilizat, de asemenea, sistemul de notificări roșii pentru a-și viza proprii cetățeni din motive politice,

1. reamintește că valorile UE, drepturile fundamentale și acquis-ul Uniunii în materie de protecție a datelor, în special RPDUE și Directiva privind protecția datelor în materie de asigurare a respectării legii, trebuie să stea la baza politicii Uniunii în domeniul cooperării în aplicarea legii, asigurând respectarea principiilor necesității, proporționalității și legalității și prezumția de nevinovăție și garantând responsabilitatea și căile de atac judiciare, permițând, în același timp, protecția efectivă a persoanelor, în special a celor mai vulnerabile; reamintește, de asemenea, că respectarea acestor drepturi și principii, inclusiv a dreptului la viață privată și la protecția datelor cu caracter personal, ar trebui să se afle în centrul dezvoltării digitalizării în domeniul justiției și securității și al dezvoltării cadrului de interoperabilitate; subliniază că aceste principii ar trebui să stea la baza negocierilor dintre UE și Interpol privind un acord de cooperare;

2. subliniază necesitatea absolută ca acordul cu Interpol să se bazeze pe respectarea deplină a Cartei, a acquis-ului Uniunii privind protecția datelor și a cerințelor și garanțiilor specifice privind protecția datelor codificate în actele de bază de instituire a agențiilor, organismelor și sistemelor IT pe scară largă ale UE și a mandatelor lor respective; subliniază, prin urmare, că decizia Consiliului privind posibila încheiere a acestui acord preconizat ar trebui să se bazeze, de asemenea, pe articolul 16 din TFUE;

3. observă că, înainte de adoptarea recomandării de decizie a Consiliului de autorizare a deschiderii negocierilor pentru un acord de cooperare între Uniunea Europeană și Interpol, Comisia nu a efectuat o evaluare a impactului asupra drepturilor fundamentale cu privire la necesitatea și proporționalitatea fiecărei măsuri avute în vedere sau cu privire la fezabilitatea juridică a tuturor măsurilor avute în vedere în cadrul unui acord global unic;

4. îi recomandă Comisiei să urmărească diferențierea aplicată de Consiliu între domeniile aplicării legii, cooperării judiciare în materie penală și securității frontierelor ca parte a gestionării frontierelor;

5. îi recomandă Comisiei să asigure accesul la diferitele baze de date ale Interpol pe baza nevoilor și conform domeniului de aplicare al competențelor stabilit în mandatele respective ale diferitelor organisme și agenții ale UE; reamintește că bazele de date ale Interpol conțin milioane de înregistrări cu informații care ar putea contribui la combaterea criminalității; reamintește, cu toate acestea, că există probleme documentate în ceea ce privește acuratețea, fiabilitatea și originea datelor din aceste baze de date, care ar trebui abordate;

6. insistă că Comisia ar trebui să garanteze accesul controlat al statelor membre ale UE și al organismelor și agențiilor UE la bazele de date ale Interpol și ar trebui să asigure, de asemenea, garanțiile necesare concrete, specifice și efective pentru fiecare tip de cooperare inclus în acordul avut în vedere în scopul de a asigura respectarea deplină a acquis-ului Uniunii în materie de protecție a datelor, a garanțiilor specifice și a cerințelor de protecție a datelor stipulate de temeiurile juridice ale organismelor, agențiilor și sistemelor IT pe scară largă ale Uniunii și ale sistemelor informatice ale UE, precum și

a drepturilor fundamentale; subliniază că, în ceea ce privește accesul controlat la bazele de date, acordul ar trebui să respecte, cel puțin, garanțiile deja prevăzute de regulamentele privind interoperabilitatea ([12]), de temeiul juridic al Regulamentului privind Sistemul european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS) ([13]) și de Regulamentul (UE) 2016/794;

7. recomandă Comisiei să negocieze cu Interpolul cerințele referitoare la standarde înalte de calitate și de verificare a informațiilor din bazele de date ale Interpolului și la transparența surselor de informații;

8. se așteaptă la o vigilență deosebită în timpul negocierilor, având în vedere caracterul sensibil al datelor cu caracter personal incluse în diferitele baze de date și faptul că majoritatea țărilor terțe membre ale Interpol nu oferă un nivel adecvat de protecție a datelor și nu sunt părți la un acord internațional în temeiul articolului 218 din TFUE care să permită schimbul de date operaționale cu caracter personal cu UE;

9. solicită Comisiei să adopte protecții și garanții solide pentru a asigura respectarea cerințelor legate de protecția datelor și drepturile fundamentale în UE, pentru a autoriza unitatea centrală a ETIAS, instituită în cadrul Frontex, și statele membre ale UE să acceseze bazele de date SLTD și TDAWN ale Interpolului prin intermediul ESP, precum și, dacă este cazul, pentru a pune în aplicare în mod eficient Regulamentul privind Sistemul de informații privind vizele (VIS) ([14]), astfel cum a fost revizuit ulterior, care autorizează statele membre ale UE să acceseze bazele de date SLTD și TDAWN ale Interpolului prin intermediul ESP atunci când examinează cererile de viză sau de permis de ședere; insistă asupra faptului că, în cazul unor rezultate pozitive, nu trebuie să se facă schimb de informații cu Interpol sau cu proprietarul datelor din bazele de date ale Interpol și reamintește că, astfel cum se prevede în Regulamentele privind ETIAS și VIS, până când acest lucru nu este convenit și garantat practic, cele două sisteme nu vor face verificări în bazele de date ale Interpol;

10. recomandă ca acordul avut în vedere să stabilească în mod clar care organisme și agenții ale UE ar trebui să aibă drepturi de acces la baze de date specifice ale Interpol și pentru care dintre sarcinile și scopurile lor specifice; consideră că acordul avut în vedere nu ar trebui să creeze o obligație pentru agențiile UE de a coopera cu Interpol dincolo de ceea ce este deja prevăzut în legislația relevantă a Uniunii;

Protecția datelor, prelucrarea și stocarea datelor cu caracter personal, căile de atac judiciare

11. invită Comisia să se asigure că acordul respectă acquis-ul UE în materie de protecție a datelor și protejează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor prin asigurarea unui nivel de protecție a datelor cu caracter personal prelucrate în temeiul acestui acord care să fie în esență echivalent cu cel al legislației primare și secundare a UE; subliniază că acordul de cooperare preconizat nu ar trebui să conducă la o slăbire a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice și, în special, a drepturilor acestora la protecția datelor și la viață privată, dar și că ar trebui să ofere mecanisme eficace pentru căi de atac ca urmare a oricărei încălcări a acestor drepturi;

12. subliniază că acordul ar trebui să garanteze că transferul de date cu caracter personal este adecvat, pertinent și limitat la ceea ce este necesar în scopul pentru care sunt transferate, în conformitate cu acquis-ul UE în materie de protecție a datelor; subliniază, de asemenea, că ar trebui să prevadă posibilitatea de a pune în practică orice restricție privind accesul sau utilizarea, inclusiv o restricție privind transferurile ulterioare sau ștergerea în momentul transferului; subliniază, de asemenea, că ar trebui să se asigure respectarea drepturilor opozabile și efective ale persoanelor vizate;

13. consideră că este necesar să se solicite ca scopurile pentru care datele pot fi transferate să fie indicate în mod clar în acord și ca orice prelucrare ulterioară a datelor incompatibilă cu scopul inițial să fie interzisă; consideră că acordul trebuie să indice în mod clar că deciziile bazate exclusiv pe prelucrarea automată a informațiilor cu caracter personal fără implicare umană nu sunt permise;

([12]) Regulamentul (UE) 2019/817 și Regulamentul (UE) 2019/818.

([13]) Regulamentul (UE) 2018/1240 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 septembrie 2018 de instituire a Sistemului european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS) și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1077/2011, (UE) nr. 515/2014, (UE) 2016/399, (UE) 2016/1624 și (UE) 2017/2226 (JO L 236, 19.9.2018, p. 1).

([14]) Regulamentul (CE) nr. 767/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 privind Sistemul de informații privind vizele (VIS) și schimbul de date între statele membre cu privire la vizele de scurtă ședere (JO L 218, 13.8.2008, p. 60).

14. subliniază că acordul avut în vedere ar trebui să prezinte în mod clar procedurile privind obligația Interpol de a notifica în cazul unei încălcări a securității datelor cu caracter personal, precum și o descriere a informațiilor minime care trebuie furnizate alături de notificarea încălcării; invită Comisia să se asigure, în acordul său, că Interpol notifică agențiile competente ale UE și autoritățile statelor membre, inclusiv autoritățile naționale de protecție a datelor, în cazul unei încălcări a securității datelor cu caracter personal, fără întârzieri nejustificate și, dacă este posibil, în termen de 72 de ore;

15. recomandă ca supravegherea datelor consultate să fie efectuată de unul sau mai multe organisme independente responsabile cu protecția datelor, cu competențe efective de investigare și intervenție, care au competența de a audia plângerile persoanelor fizice cu privire la utilizarea datelor lor cu caracter personal;

16. recomandă Comisiei să garanteze că Interpolul nu păstrează datele mai mult timp decât este necesar pentru scopul pentru care au fost transferate; se așteaptă, în acest context, ca acordul să asigure norme clare și specifice privind stocarea, inclusiv privind limitarea stocării, privind reexaminarea, rectificarea și ștergerea datelor cu caracter personal;

17. invită Comisia să asigure drepturi opozabile și efective la căi de atac administrative și judiciare și măsuri reparatorii efective pentru toate persoanele vizate, adică orice persoană ale cărei date sunt prelucrate în temeiul acestui acord;

18. subliniază că acordul clarifică în mod explicit faptul că Interpol nu va beneficia de acces reciproc, direct sau indirect, la bazele de date ale UE;

Interoperabilitate

19. subliniază că cooperarea în domenii legate de asigurarea respectării legii și schimbul de informații sunt instrumente importante de combatere a criminalității și a terorismului și de urmărire a justiției, dar ele trebuie să fie direcționate și să facă obiectul unor protecții și mecanisme de supraveghere adecvate și predefinite; subliniază că acestea ar trebui să abordeze provocările legate de drepturile fundamentale, în special prin îmbunătățirea calității datelor, prin atenuarea prejudecăților, prin detectarea erorilor și prin evitarea oricărei forme de discriminare în procesul decizional;

20. recomandă să se acorde o atenție deosebită provocărilor legate de drepturile fundamentale și necesității unor măsuri de atenuare adecvate și a unor mecanisme nediscriminatorii, precum și îmbunătățirii calității și protecției datelor, în vederea instituirii unor cadre pentru dezvoltarea în viitor a unei legături consolidate între sistemele de informații ale UE și ale Interpol în domeniile cooperării polițienești și judiciare, azilului și migrației, precum și gestionării integrate a frontierelor și vizelor, oferind un cadru legislativ esențial pentru evoluțiile actuale și viitoare ale infrastructurii digitale a UE;

21. recomandă ca, având în vedere normele ce reglementează accesul la date cu caracter personal și la schimbul de informații în diferitele sisteme și baze de date ale UE, termenele viitorului acord de cooperare cu Interpolul să ofere statelor membre și agențiilor pertinente ale UE acces controlat la bazele de date ale Interpolului prin intermediul ESP, după caz, pentru a-și îndeplini sarcinile, în concordanță cu drepturile lor de acces și cu legislația UE sau națională care reglementează acest acces și în deplină conformitate cu cerințele UE în materie de protecție a datelor și cu drepturile fundamentale;

22. reamintește că bazele de date ale Interpolului conțin un volum mare de date privind documentele de călătorie ale resortisanților țărilor terțe și că utilizarea acestor baze de date ar putea reduce la minimum lacunele în materie de informații, spori concordanțele pozitive și, ulterior, îmbunătăți rezultatele operaționale ale ETIAS și ale Regulamentului revizuit privind VIS; subliniază că acordul de cooperare cu Interpolul ar trebui să ofere temeiul juridic necesar, inclusiv protecții și garanții în materie de protecție a datelor, și să autorizeze ESP să se conecteze direct la bazele de date ale Interpolului; subliniază că acordul de cooperare ar trebui, prin urmare, să prevadă și posibilitatea de a stabili conexiuni securizate ale ESP și ETIAS cu infrastructura informatică a Interpolului, astfel încât să se permită accesul la bazele de date ale acestuia;

23. subliniază că, în concordanță cu actualul cadru al UE, noul acord ar trebui să garanteze că orice căutare automată efectuată în bazele de date SLTD și TDAWN ale Interpolului prin intermediul ESP făcând uz de interoperabilitate ar trebui să fie efectuată astfel încât nicio informație să nu fie dezvăluită statului care este proprietar al semnalării Interpol;

Transferul de date și transferurile ulterioare

24. reamintește că, potrivit acquis-ului UE în materie de protecție a datelor, transferul de date cu caracter personal din UE către țări terțe și organizații internaționale este permis numai dacă destinatarii acestor informații sunt în măsură să garanteze un nivel de protecție a datelor cu caracter personal care să fie în esență echivalent cu cel din Uniune; subliniază, în acest context, că, în absența unei decizii privind caracterul adecvat al nivelului de protecție al Interpolului, acordul ar trebui să constituie temeiul juridic care să permită transferul de date cu caracter personal către Interpol, cu condiția ca acesta să fie obligatoriu din punct de vedere juridic și opozabil tuturor părților la acord, și să includă garanții adecvate în materie de protecție a datelor;

25. subliniază că transferul de date cu caracter personal care dezvăluie originile rasiale sau etnice, opiniile politice, convingerile religioase sau filozofice, apartenența sindicală, datele genetice, datele biometrice în scopul identificării unice a unei persoane fizice și datele privind sănătatea și viața sexuală sau orientarea sexuală a unei persoane ar trebui să fie permis numai în circumstanțe excepționale și în cazul în care un astfel de transfer este necesar și proporțional în cazul individual pentru prevenirea sau combaterea infracțiunilor care intră în domeniul de aplicare al acordului; subliniază că acordul trebuie să ofere garanții adecvate pentru a aborda riscurile specifice legate de prelucrarea categoriilor speciale de date, în special pentru minori și victimele infracțiunilor;

26. recomandă limitarea aplicării derogărilor pentru transferurile ulterioare de date cu caracter personal la cazurile prevăzute în capitolul V din RPDUE; subliniază că cerințele specifice prevăzute în regulamentele de instituire a agențiilor sau organismelor UE în cauză ar trebui să fie pe deplin respectate, inclusiv dispozițiile specifice referitoare la transferurile de date operaționale de către Europol și EPPO;

27. recomandă ca acordul să garanteze că transferurile de date cu caracter personal trebuie să facă obiectul obligațiilor de confidențialitate și să fie necesare și proporționale în scopurile specificate în acord, și anume prevenirea, investigarea, depistarea sau urmărirea penală a infracțiunilor, protejarea împotriva amenințărilor la adresa securității publice și protejarea frontierelor externe;

28. recomandă ca acordul să prevadă în mod explicit că datele cu caracter personal transferate de UE către Interpol nu vor fi utilizate pentru a solicita, a pronunța sau a executa o pedeapsă cu moartea sau orice altă formă de tratament crud și inuman și că datele cu caracter personal nu vor fi transferate dacă există vreun risc ca ele să fie utilizate în acest sens;

Notificările roșii și difuzările

29. subliniază, în vederea cooperării viitoare, că, în ciuda reformelor recente, transparența și răspunderea rămân o provocare atât la nivel individual, cât și la nivel organizațional în cadrul Interpolului, la fel ca lipsa informațiilor statistice disponibile cu privire la funcționarea sistemului său de notificare și difuzare; invită, prin urmare, Comisia să garanteze că Interpol își asumă angajamentul de a dezvolta în continuare structurile și normele necesare, precum și instrumentele de fond care permit prelucrarea consecventă și transparentă a cererilor, reexaminărilor, provocărilor, corecturilor și eliminărilor, și să obțină de la Interpol garanții în acest sens;

30. invită Comisia să negocieze o cerință fermă ca Interpol să îmbunătățească transparența sistemului său de examinare a notificărilor roșii și a difuzărilor, în special în ceea ce privește rolul și activitatea Grupului său operativ pentru notificări și difuzări; invită Comisia să utilizeze negocierile cu Interpol pentru a solicita organizației să elaboreze, să actualizeze și să pună la dispoziție instrumente procedurale și de fond privind tratarea juridică a notificărilor roșii și a difuzărilor, asigurând prelucrarea consecventă și transparentă a cererilor, examinărilor, provocărilor, corecțiilor și eliminărilor;

31. recomandă, pentru a îmbunătăți eficiența și a spori transparența, publicarea anuală a datelor statistice privind prelucrarea notificărilor roșii și a difuzărilor, inclusiv informații privind numărul de cereri depuse, țara de origine, categoria infracțiunilor, motivele sau justificările refuzurilor și utilizarea sancțiunilor în caz de abuz; invită Comisia să se asigure că datele statistice privind tratarea de către statele membre ale UE a cererilor de arestare prin notificare roșie și de difuzări sunt colectate pentru toate statele membre;

32. subliniază că, în contextul acestui acord, Interpol ar trebui să dezvolte profiluri de risc public pentru notificările roșii și pentru difuzări, pe baza statisticilor publicate anual menționate la punctul anterior, care ar permite evaluarea riscului de abuz de către țările solicitante și care ar contribui la evaluarea eficacității mecanismelor Interpol de aplicare a legii;

33. invită Comisia, în contextul acestui acord, să analizeze posibile modalități prin care ESP ar putea aborda problema notificărilor roșii și a difuzărilor motivate politic, care, în practică, ar fi unul dintre instrumentele care în anumite situații s-ar putea dovedi eficace împotriva cererilor de notificări roșii motivate politic;

34. reamintește declarația Consiliului privind notificările roșii ale Interpol referitoare la Regulamentul (UE) 2022/991 al Parlamentului European și al Consiliului privind noul mandat Europol ([15]), sprijinind eforturile întreprinse în cadrul Interpol pentru a preveni utilizarea abuzivă a notificărilor roșii și a difuzărilor din motive politice sau cazurilor de încălcare a drepturilor omului și solicitând un schimb continuu și periodic pe această temă între Interpol și birourile centrale naționale ale acestuia, pentru a spori gradul de conștientizare cu privire la acțiunile pe care statele membre ar trebui să le întreprindă în cooperare cu Interpol;

35. se așteaptă ca Consiliul să își respecte angajamentul de a continua să sprijine Interpolul în promovarea standardelor și a procedurilor sale existente privind calitatea și conformitatea datelor;

36. invită Comisia să lucreze și pe plan intern, utilizând instrumentele tehnice existente disponibile în temeiul cadrului de securitate al UE, pentru a institui un mecanism de verificare pentru ca statele membre ale UE să facă schimb de informații privind identificarea și eliminarea notificărilor roșii și a difuzărilor motivate politic, privind cele mai bune practici în acest domeniu și privind profilurile de risc ale țărilor terțe care creează notificări roșii;

37. invită Comisia să recunoască riscul ca regimurile autoritare să submineze în mod sistematic cooperarea internațională bazată pe încredere în materie de aplicare a legii prin utilizarea abuzivă a instrumentelor furnizate de Interpol; invită Comisia să încurajeze Interpol să își intensifice eforturile de combatere eficace a acestor abateri;

38. invită Comisia să includă în acord dispoziții privind sprijinul acordat Interpol pentru a crește numărul mic de angajați care se ocupă în prezent de examinarea notificărilor roșii și a difuzărilor în cadrul Comisiei pentru controlul dosarelor și pentru a îmbunătăți informațiile statistice privind funcționarea notificărilor roșii și a difuzărilor; invită Comisia să utilizeze rolul și influența UE pentru a sprijini îmbunătățirile care vor consolida protecția notificărilor și a difuzărilor împotriva utilizării abuzive;

Rusia

39. ia act de anunțul făcut de Secretarul General al Interpolului privind punerea în aplicare a unor măsuri de monitorizare mai ferme pentru a identifica și a preveni orice utilizare abuzivă în continuare a sistemelor Interpolului de către Rusia; cu toate acestea, este în continuare preocupat de faptul că doar monitorizarea nu va atenua pe deplin riscurile de abuzuri din partea Rusiei; subliniază, prin urmare, că, având în vedere circumstanțele speciale din prezent, inclusiv încălcările flagrante ale dreptului internațional și nerespectarea sistemului internațional bazat pe norme de către Rusia, Comitetul executiv și Secretariatul General al Interpol ar trebui să ia măsuri imediate și ferme pentru a revoca drepturile de acces ale Federației Ruse și ale Belarusului la sistemele Interpol, deoarece acțiunile lor reprezintă o amenințare directă la adresa cooperării internaționale în materie de aplicare a legii și constituie o încălcare gravă a drepturilor fundamentale; îndeamnă Comitetul executiv al Interpol să pregătească și să propună Adunării Generale modificările necesare la constituția Interpol pentru a permite suspendarea statelor membre din Interpol și invită statele membre ale UE să sprijine această inițiativă în vederea suspendării din organizație a Rusiei și a altor țări care abuzează constant de Interpol din motive politice; îndeamnă Secretariatul General al Interpol să prezinte Comitetului executiv o propunere de măsuri corective pentru Federația Rusă, în conformitate cu articolul 131 alineatul (3) din Normele Interpol privind prelucrarea datelor, inclusiv suspendarea drepturilor de acces ale Biroului central național rus;

40. recomandă cu fermitate Comisiei să prezinte măsuri consolidate de monitorizare, în contextul acestui acord, privind notificările și difuzările emise de autoritățile ruse înainte de războiul din Ucraina; invită Comisia să consilieze statele membre cu privire la măsurile specifice care trebuie aplicate în ceea ce privește notificările și difuzările emise de autoritățile ruse înainte de război și în contextul actual;

([15]) Regulamentul (UE) 2022/991 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) 2016/794 în ceea ce privește cooperarea Europol cu părțile private, prelucrarea datelor cu caracter personal de către Europol în sprijinul anchetelor penale și rolul Europol în materie de cercetare și inovare (JO L 169, 27.6.2022, p. 1).

Observații finale

41. solicită ca acordul să prevadă posibilitatea suspendării sau a încetării sale în cazul oricărei încălcări a dispozițiilor sale de către una dintre părți, în special a celor privind datele cu caracter personal, precizând că datele cu caracter personal care intră în domeniul de aplicare al acordului transferate înainte de suspendarea sau denunțarea acestuia pot fi prelucrate în continuare în conformitate cu termenii acordului;

42. consideră că acordul preconizat ar trebui să conțină o clauză privind un raport de revizuire al Comisiei la trei ani de la intrarea sa în vigoare și, ulterior, o dată la trei ani, care să evalueze punerea în aplicare efectivă a acordului și respectarea drepturilor fundamentale de către acesta; consideră că este important ca acordul să prevadă un mecanism de monitorizare și reexaminări periodice pentru a evalua funcționarea acestuia în raport cu nevoile operaționale ale agențiilor relevante ale Uniunii, inclusiv statistici privind numărul infractorilor arestați și condamnați cu ajutorul datelor Interpol, precum și conformitatea sa cu protecția datelor și cu alte drepturi fundamentale;

43. recomandă, astfel cum a confirmat CJUE în avizul său din 8 septembrie 2016 referitor la proiectul de acord dintre Canada și Uniunea Europeană privind transferul de date din registrul cu numele pasagerilor din Uniunea Europeană către Canada, ca referirile din acord să includă toate temeiurile juridice materiale pertinente, inclusiv articolul 16 din TFUE;

44. recomandă ca orice soluționare a litigiilor care urmează să fie negociată să intre în sfera de competență finală a CJUE;

45. invită Comisia să informeze Parlamentul, atât la intervale regulate, cât și la cerere, cu privire la desfășurarea și la rezultatul negocierilor; reamintește că Parlamentul și-a dat acordul pentru încheierea acordului de cooperare preconizat și că, prin urmare, ar trebui să fie implicat îndeaproape în procesul de negociere; invită Comisia să se asigure că raportarea către Parlament face parte din mecanismele de monitorizare și evaluare prevăzute în acordul de cooperare;

o

o o

46. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta recomandare Consiliului și Comisiei, precum și Organizației Internaționale de Poliție Criminală (OIPC-Interpol).